

Storhagen

I mitten av 50-talet planerades den stora regleringen av sjön Lossen och flera byar med tillhörande gårdar måste tömmas eftersom regleringen innebar att stora områden överdämdes och hamnade under vatten i början av 60-talet.

Familjen Nilsson som drev ett mindre jordbruk på gården "Utidan" i Ljusnedal tvingades att lämna sin gård och fick istället överta arrendet av gården Storhagen som hade stått tom i många år. Efter att ha renoverat bostadshuset flyttade familjen i tre generationer dit 1957. Här byggdes nu en ladugård för de ca 10 mjölkorna och en lada för höförvaring.

1965 byggdes ladugården ut och djurantalet ökades till 16 mjölkkor med kalvar. Då installerades också byns första rörmjölkningsanläggning. Mjölken pumpades till mjölkkruker som ställdes på mjölkbryggan där de dagligen hämtades upp av bussen och kördes till mejeriet i Sveg. I Sveg låg också slakteriet dit slaktdjuren skickades.

När det var dags för yngste sonen Nils-Göran att börja gymnasiet hade han bestämt sig för att utbilda sig inom jordbruk och så småningom flytta hem igen och satsa på att bygga ut verksamheten till ett större jordbruk. Han gick på lantbruksskola i Torsta i Jämtland i 2 år, jobbade på en större gård i Dvårsätt för att se och lära och flyttade 1972 hem till Ljusnedal. Då byggde han en helt ny ladugård för 30 mjölkkor med kalvar. Nu med modernare utrustning som t.ex. automatisk utgödsling, nyare typ av rörmjölkning och kylda mjölktankar. Den ras han satsade på var SLB – Svensk låglandsboskap.

1980 var det dags för utbyggnad, nu för 50 mjölkkor + ungdjur. Nils-Göran hade nu utbildat sig till seminör för att själv kunna inseminera sina djur. Han importerade sperma från USA där de bästa avelstjurarna av rasen Holstein Friesian (en variant av låglandsboskap) fanns. Intresset för avel var stort och det var spännande att se resultaten av detta arbete. Nu hade också hanteringen av mjölken förändrats och den förvarades i 2 stora kyltankar, 3200 resp. 1250 liter, och hämtades av mjölkbilen varannan dag. Nu levereras den till mejeriet i Östersund.

I början av 90-talet, när planerna om Sveriges inträde i EU tog fart och vi insåg att jordbrukspolitiken skulle komma att drastiskt förändras togs beslutet att överge mjölkproduktionen och istället satsa på en verksamhet med köttdjur. Ladugården byggdes och anpassades till lösdrift istället för som tidigare båsplatser. De flesta mjölkorna såldes på en djurauktion i Östersund. Några sparades för att avla vidare på och samtidigt köptes ett antal köttdjur av olika raser in. Detta för att under en period testa vilken ras som passade bäst på fjällbete, hade bäst köttkvalitet mm. Efter 2–3 kalvningsperioder föll valet på rasen Black Angus. Vackra, trevliga och lätthanterliga djur som gav ett fantastiskt fint kött. Avelstjurar, noggrant utvalda, utifrån kroppsbyggnad, köttkvalitet, kalvningsegenskaper mm, köps in från välrenommerade gårdar i Skåne, en viktig del i avelsarbetet. Det tar några år att bygga upp en bra Angus-besättning som senare utsågs till en av Sveriges bästa. Och för att kunna utöka djurantalet görs ytterligare en om- och utbyggnad av ladugården som nu får plats för 80 moderdjur plus ungdjur och avelstjurar.

Sommartid körs djuren ut på fjällbete i olika delar av Funäsfjällen. Där går de hela somrarna i grupper av djur, tillsammans med en avelstjur i respektive grupp. En fantastisk miljö med näringsrikt bete som ger ett marmorerat och välsmakande kött. Och att djuren betar fjällängar främjar också florán, som på vissa ställen återkommit efter att i vissa områden ha "kvävts" av för mycket gräs under alla år som markerna inte har betats.

Nu hade vi nått en bra nivå på besättningsstorlek och hade också byggt upp en trogen kundkrets för vårt kött. Två gånger per år slaktades kalvar, och vi levererade lådor med styckat och vakuumpförpackat kalvkött till både privatpersoner och restauranger såväl i närområdet som runt om i landet.

"Allt roligt har ett slut" – efter över 40 år som bonde, och med ålderns rätt börjar Nils-Göran att fundera på att det nog är dags att trappa ner det otroligt roliga och givande jobbet med djuren och gården. Men hur ska det gå till och kommer det att gå att hitta någon som vill driva gården vidare eller måste vi sälja alla djuren och klappa igen verksamheten? Dessa funderingar gror en tid, tills det dyker upp ett piggt, idérikt och arbetsvilligt par från grannbyn som talar om att de gärna skulle vilja "byta liv" och bli bönder i Ljusnedal. Bingo – vilken fantastiskt bra lösning!

Efter att först ha hyrt verksamheten och skolats in i jobbet som bönder genom att jobba tillsammans med gammalbonden under en tid köpte sedan Ellika och Stefan gården under våren 2017.